

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres: Postbus 1794, 2280 DT Rijswijk

Aan
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Cluster Ambtsberichten en Terugkeer
Postbus 1794
2500 EB Den Haag

**Directie voor Specialistische
Diensten en Internationale
Samenwerking**

Bureau Land en Taal

Sir Winston Churchilllaan 293
2288 DC Rijswijk
Postbus 1794
2280 DT Rijswijk

Infolijn 088 - 0430 430

www.ind.nl

Contactpersoon
Secretariaat

T 070 779 4027
F 070 779 4824

Datum
18 februari 2015

Ons kenmerk
IND UIT 15- 374 SDIS

Bijlagen
--

Datum 18 februari 2015

Betreft Terms of Reference voor ambtsbericht Veiligheidssituatie in Irak

Hierbij zend ik u, onder verwijzing naar de afspraken tussen het Ministerie van Veiligheid en Justitie en het Ministerie van Buitenlandse Zaken, een overzicht met aandachtspunten die met het oog op de beleidsvorming door de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie en de uitvoeringspraktijk van de IND bespreking behoeven in het door u uit te brengen ambtsbericht met betrekking tot de veiligheidssituatie in Irak. In verband met het verlopen van het besluit- en vertrekmoratorium voor Iraakse vreemdelingen afkomstig uit een aantal provincies in Irak op 17 april 2015 stel ik het zeer op prijs indien dit ambtsbericht tijdig verschijnt.

Ik heb er begrip voor dat - gezien de huidige situatie - wellicht niet alle vragen hieronder beantwoord kunnen worden. Ik verzoek u, indien dit zo is, aan te geven dat (in verband met de situatie in Irak) geen informatie voorhanden is over het betreffende onderwerp.

Ik verzoek u waar relevant in uw ambtsbericht expliciet melding te maken van reeds door u geschreven openbaar gemaakte (deel)ambtsberichten over Irak.

In het algemeen

Ik verzoek u steeds duidelijk aan te geven of u over geheel Irak spreekt danwel over een of meerdere gebieden in Irak en/of specifieke autoriteiten/veiligheidstroepen/gewapende groepen.

1. Politieke ontwikkelingen

1.1. Kunt u rapporteren over politieke ontwikkelingen die in de verslagperiode geacht werden invloed te hebben gehad op de veiligheidssituatie in Irak en daarbij aansluiten op hetgeen u hierover in uw vorige ambtsberichten heeft gerapporteerd?

2. Militaire ontwikkelingen

2.1. Kunt u (voor zover informatie beschikbaar is) omschrijven waar in de verslagperiode, al dan niet gezamenlijk, troepen van het Iraakse leger,

waar troepen van de Koerdische Regionale Regering (KRG), waar sji'itische milities gesteund of gedoogd door Iraakse autoriteiten, waar stammen en waar andere gewapende groepen (welke) militair gezien grondgebied vast in handen hadden/leken te hebben? Kunt u hierbij expliciet rapporteren in hoeverre dergelijke controlegebieden aaneensluitend gebied betreft/betrof (d.w.z. zonder geografische onderbreking)?

Directie SDIS
Bureau Land en Taal

Datum
17 februari 2015

Ons kenmerk
IND-UIT

- 2.2. Kunt u omschrijven in hoeverre orde en veiligheid werd gehandhaafd in gebieden die onder controle stonden van het Iraakse leger, troepen van de KRG, sji'itische milities, stammen, IS(IS) en/of andere gewapende groepen? In hoeverre was in de verschillende gebieden politie en/of een andere ordehandhavende 'eenheid' aanwezig, in hoeverre trachtte deze orde en veiligheid te houden, wat hield 'orde en veiligheid' in en in hoeverre slaagde zij hierin?
- 2.3. Kunt u omschrijven of er gebieden waren in de verslagperiode (zo ja, welke), waar onduidelijk was wie de effectieve macht had? Om welke gebieden/steden/dorpen werd in de verslagperiode gestreden? In hoeverre waren burgers aanwezig in strijdgebieden; hoe was de situatie in deze gebieden voor burgers?
- 2.4. Kunt u omschrijven in welke mate bescherming kon worden en werd geboden aan burgers in de verschillende gebieden door autoriteiten danwel andere groepen? Is hierin onderscheid te maken naar sektarische of sociale achtergrond? Zijn er (sociale) groepen die in bepaalde gebieden geen bescherming konden krijgen terwijl andere (sociale) groepen dat wel kregen (welke groepen en in welke gebieden)? In hoeverre kwam het voor dat voorwaarden gesteld werden aan (bepaalde) burgers voordat zij bescherming konden krijgen (in welke gebieden)?

3. Bestuurlijke ontwikkelingen

- 3.1. Kunt u omschrijven in welke gebieden welke autoriteiten (de Iraakse regering of KRG) het dagelijks bestuur voerden in de verslagperiode?
- 3.2. Kunt uw omschrijven in welke gebieden door anderen dan de Iraakse of Koerdische autoriteiten dagelijks bestuur werd gevoerd? Wie/wat waren deze actoren? Hoe was dit bestuur vormgegeven en wat behelsde het zoal wel en niet?
- 3.3. Zijn er gebieden waar geen dagelijks bestuur werd gevoerd (welke)?
- 3.4. Zijn er gebieden (welke) waar burgers geen of nauwelijks voorzieningen als gezondheidszorg, water, elektriciteit en onderwijs werden geboden?
- 3.5. In hoeverre werden voorwaarden gesteld aan (bepaalde) burgers voor het verkrijgen van toegang tot voorzieningen (waar en welke)?

4. Veiligheidssituatie

- 4.1. Kunt u als inleiding kort de veiligheidssituatie in Irak op een aantal punten (soort geweld en slachtoffers, aantal burgerslachtoffers) vergelijken met die in voorgaande verslagperiode(n)?
- 4.2. Ik verzoek u een beschrijving te geven van de veiligheidssituatie in de verschillende provincies/gebieden in Irak en in de belangrijkste steden. Kunt u hierbij expliciet ingaan op de veiligheidssituatie in de gebieden die in de verslagperiode militair onder controle stonden van de verschillende actoren (d.w.z. de verschillende controlegebieden)? Kunt u hierbij ingaan op de omvang en het soort van het geweld dat plaatsvond van de zijde van de verschillende actoren (gewapende groepen/milities en/of de

- Iraakse en de Koerdische troepen)? In welke mate eisten welke verschillende vormen van geweld burgerslachtoffers in de verschillende gebieden en steden in Irak? Welk onderscheid is hierbij te maken tussen de verschillende controlegebieden, de actoren en doelwitten van geweld?
- 4.3. Wat is bekend over het aantal burgerslachtoffers (doden en gewonden, exclusief strijders) in de verschillende provincies? Hoe verhoudt dit aantal zich tot het geschatte aantal inwoners van deze provincies en hoe verhoudt deze zich tot de vorige verslagperiodes?
 - 4.4. In hoeverre betroffen geweldsincidenten gericht of willekeurig geweld? Indien het gericht geweld betrof, tegen wie was het geweld met name gericht (bevolkingsgroepen, (veronderstelde) leden van gewapende groepen, beroepsgroepen), welke regionale verschillen waren hierin te onderscheiden en wie was verantwoordelijk voor dit geweld? Indien sprake was van willekeurig geweld, waren hierin regionale verschillen te onderscheiden? Waren er verschillen waar te nemen naar controlegebieden?
 - 4.5. In welke mate bestonden er in de verschillende gebieden en steden en de verschillende controlegebieden in Irak in de verslagperiode sektarische spanningen (kunt u deze spanningen omschrijven en omschrijven hoe deze zich uitten)?
 - 4.6. In hoeverre vond er in de verschillende gebieden/steden en controlegebieden in Irak structurele discriminatie plaats van bepaalde groepen? In hoeverre ging dit gepaard met bedreigingen, geweld en/of dodelijke slachtoffers (kunt u dit toelichten met voorbeelden)?
 - 4.7. In welke gebieden/steden/wijken en in welke mate waren (welke) gewapende groepen actief die niet vielen onder de officiële veiligheidstroepen van Irak maar die wel opereerden onder gezag of met toestemming of positief ingegeven gedogen van Iraakse autoriteiten (welke effectieve macht konden deze milities uitoefenen en welke taken hadden deze milities gekregen en/of zelf opgepakt)?
 - 4.8. Wat is u bekend over het functioneren van de lokale politie in de verschillende gebieden en de verschillende controlegebieden? (Zie ook eerdere vraag; verder bijvoorbeeld: of (oorspronkelijk) overheidspersoneel betreffend, loyaliteit.)
 - 4.9. Hoeveel Irakezen zijn in de verslagperiode ontheemd geraakt als gevolg van de strijd? Uit welke gebieden/steden/dorpen/wijken en/of bevolkingsgroepen komen zij voornamelijk? Wat waren de redenen voor vertrek uit hun woongebied?
 - 4.10. In hoeverre werd van de bevolking in verschillende gebieden/steden in Irak verwacht dat zij zich aan conservatieve islamitische leefregels hielden? In welke gebieden/steden en werden deze leefregels expliciet opgelegd? In hoeverre werden dergelijke leefregels daadwerkelijk gehandhaafd, waar en op welke wijze? Indien zij niet expliciet werden opgelegd, maar wel merkbaar werden verwacht, wat konden dan de gevolgen zijn indien men ervan afweek?
 - 4.11. Waren er in de verslagperiode nog wijken en/of dorpen die ommuurd waren en afgesloten door controleposten? Zo ja, kunt u voorbeelden noemen? Onder wiens controle vielen deze wijken en/of dorpen? Wat was de sektarische samenstelling van deze wijken en/of dorpen? Hoe werd de toegang tot dergelijke wijken en/of dorpen geregeld? Wie bemanden de controleposten? Bodden deze maatregelen (afdoende) bescherming voor de burgerbevolking in deze wijken en/of dorpen?

Directie SDIS
Bureau Land en Taal

Datum
17 februari 2015

Ons kenmerk
IND-UIT

- 4.12. In hoeverre was er sprake van huiszoeken op straat- dan wel wijkniveau door Iraakse of Iraakse Koerdische veiligheidsorganisaties, sji'itische milities en/of soennitische gewapende groepen? In hoeverre werd hier geweld bij gebruikt?

Directie SDIS
Bureau Land en Taal

Datum
17 februari 2015

Ons kenmerk
IND-UIT

5. Specifieke groepen

- 5.1. Welke groepen waren naar verhouding vaker slachtoffer van het geweld dat plaatsvond in de verslagperiode? Was hier sprake van gericht geweld gericht tegen deze groep(en)? Is hierbij onderscheid te maken naar gebieden/steden en controlegebieden en daders?
- 5.2. Indien het mogelijk is hierover in de huidige omstandigheden iets te zeggen: Hoe was de veiligheidssituatie voor Palestijnen in Irak tijdens de verslagperiode?
- 5.3. Hoe was de veiligheidssituatie voor Turkmenen in Irak in de verslagperiode? Kunt u hierbij expliciet onderscheid maken tussen de verschillende gebieden in Irak en in ieder geval ingaan op de situatie in Bagdad, de KAR, de gebieden waar Iraakse Koerdische veiligheidstroepen de controle hadden en gebieden die IS(IS) en/of andere soennitische gewapende groepen in handen hadden?
- 5.4. Hoe was de veiligheidssituatie voor religieuze minderheden in de verschillende gebieden in Irak tijdens de verslagperiode? Kunt u hierbij expliciet ingaan op de situatie in Bagdad, het zuiden van Irak, de KAR, de gebieden die onder militaire controle stonden van de peshmerga en de gebieden die IS(IS) en/of andere soennitische gewapende groepen in handen hadden? In hoeverre hebben zich in de verslagperiode bedreigingen, voorvallen van ernstige discriminatie en/of geweldplegingen jegens leden van religieuze minderheidsgroepen voorgedaan in de verschillende gebieden? Kunt u hierbij ingaan op daders en motieven? Is hierbij een verschil waar te nemen tussen sektarisch homogene(re) gebieden en sektarisch gemengde gebieden? Waren er gebieden/steden in Irak waar leden van religieuze minderheidsgroepen bescherming konden krijgen in geval van bedreigingen, discriminatie of geweld tegen hen?
- 5.5. Waren er gebieden/steden/dorpen in Irak waar religieuze minderheidsgroepen hun geloof in de openbaarheid konden uiten zonder tengevolge hiervan gevaar te lopen; konden zij bijvoorbeeld religieuze bijeenkomsten bijwonen, in het openbaar bidden, religieuze attributen dragen (waar)? Waren er gebieden waar zij gedwongen werden zich aan islamitische religieuze voorschriften te houden en zij risico liepen slachtoffer te worden van represailles als zij dit niet deden (waar)?
- 5.6. Kunt u globaal iets zeggen over de reactie (bedreiging, geweld of discriminatie) van medeburgers, gewapende groepen en milities en/of autoriteiten in verschillende gebieden in Irak op personen die zich in uiterlijk en/of levenswijze in de ogen van hun omgeving niet conformeerden aan islamitische voorschriften? Kunt u dezelfde vraag beantwoorden voor wat betreft moslims die zich kritisch uitlaten over de islam en/of zich hebben afgekeerd van de islam en geloof in het algemeen?
- 5.7. Kunt u iets zeggen over de invloed van het huidige conflict op de veiligheidssituatie van vrouwen en kinderen in (bepaalde gebieden in) Irak; hadden vrouwen en/of alleenstaande vrouwen, met of zonder kinderen, meer dan andere groepen te lijden onder de veiligheidssituatie in onveiligere gebieden in Irak (zo ja, wat kunt u hierover zeggen)? Hoe was in de verschillende gebieden, steden en controlegebieden de

bewegingsvrijheid voor vrouwen; hoe was deze specifiek voor alleenstaande vrouwen (al dan niet inwonend bij familie)?

- 5.8. Hebben gewapende groepen/milities in de verslagperiode gericht geweld gebruikt tegen bepaalde beroepsgroepen? Zo ja, welke gewapende groepen/milities, welke beroepsgroepen en liepen personen uit deze beroepsgroepen ook/nog risico slachtoffer te worden van gericht geweld na beëindiging van hun werkzaamheden? Kunt u hierbij expliciet ingaan op leden van de Iraakse veiligheidstroepen en politie die al dan niet hun wapens hebben neergelegd?
- 5.9. Zijn er stammen in Irak waarvan leden een duidelijk risico lopen slachtoffer te worden van bedreiging, discriminatie en/of geweldpleging jegens hen door leden van IS(IS), andere soennitische gewapende groepen, sji'itische milities of autoriteiten vanwege handelen of uitingen van 'hun stam' (voor zover bekend, welke)?

Directie SDIS
Bureau Land en Taal

Datum
17 februari 2015

Ons kenmerk
IND-UIT

6. Binnenlandse vestigingsmogelijkheden

- 6.1. Hebben burgers afkomstig uit Zuid- en Centraal-Irak zich onttrokken aan bedreigingen, geweld en/of een algemene slechte veiligheidssituatie door zich elders in Irak te vestigen; waren er beperkende regels of waren er voorwaarden waaraan zij dienden te voldoen indien zij zich in een andere Iraakse provincie wensten te vestigen? Kunt u expliciet ingaan op toegangs- en vestigingsmogelijkheden en eventuele beperkende regels /voorwaarden indien burgers afkomstig uit Zuid- of Centraal-Irak zich in de meest zuidelijke provincies, de KAR of het gebied dat militair onder controle staat van de KRG wensten te vestigen? Waren hierin verschillen tussen leden van de verschillende sektarische groepen waar te nemen? Zijn maatregelen (voor bepaalde groepen; welke) aangescherpt in de verslagperiode vergeleken met voorgaande verslagperiode(s)? Kunt u deze vragen ook beantwoorden voor de situatie waarin een Irakees vanuit Nederland terug zou reizen naar Irak, waaronder de KAR en het gebied dat onder militaire controle van de KRG staat?
- 6.2. Specifiek: Kunnen leden van religieuze en etnische minderheden die niet afkomstig zijn uit de KAR zich vestigen in de KAR? Zo ja, wat dienen zij hiervoor te doen?
Kunnen leden van religieuze en etnische minderheden zich vestigen in de gebieden die militair onder controle staan van de KRG? Dienen zij hiervoor iets te doen (zo ja, wat)?
- 6.3. Wat zijn de omstandigheden van personen die zich buiten hun oude woongebied vestigen (in hoeverre kunnen zij bijvoorbeeld in hun levensonderhoud voorzien en hebben zij toegang tot gezondheidszorg)? Wat is het belang hierbij van het hebben van een sociaal netwerk (vrienden, familie)? Zijn hierin regionale en/of sektarische verschillen waar te nemen; in hoeverre kunnen leden van de verschillende bevolkingsgroepen zich handhaven in andere gebieden dan hun oude woonomgeving en welke factoren zijn hierop van invloed? Kunt u hierbij expliciet ingaan op de omstandigheden van personen van buiten de KAR die zich in de KAR vestigen (in hoeverre kunnen zij in hun levensonderhoud voorzien); wat is het belang hierbij van het hebben van een sociaal netwerk (vrienden, familie)? Geldt dit ook voor de gebieden die onder militaire controle van de KRG staan?

7. Milities

- 7.1. Welke gewapende groepen/milities die (oorspronkelijk) niet onder officieel gezag van de autoriteiten vielen gebruikten geweld in Irak in de verslagperiode? In welke provincies, steden/dorpen/wijken waren zij actief? Wat is bekend over hun doelstellingen, activiteiten, omvang, middelen/werkwijzen, (materiaal)bezit, invloed, aanhang en eventuele slachtoffers? Wat kunt u zeggen over de omvang en samenstelling van de 'troepen' van IS(IS)? Wat kunt u zeggen over de gewapende groepen (waaronder stammen of tribale groepen) die naast en al dan niet in samenwerking met IS(IS) tegen de Iraakse veiligheidstroepen/autoriteiten hebben gevochten/vechten? Wat is bekend over hun omvang?
- 7.2. Welke gewapende groepen/milities (oorspronkelijk) niet officieel verbonden aan de autoriteiten, hadden invloed en/of controle in/over welke gebieden in Irak in de verslagperiode? Kunt u hierbij bij benadering een tijdsperiode aangeven?
- 7.3. Tussen welke gewapende groepen/milities is strijd gevoerd in de verslagperiode? Kunt u hierbij expliciet ingaan op strijd tussen soennitische en sji'itische gewapende groepen (anders dan de regeringstroepen) alsook tussen soennitische gewapende groepen onderling en sji'itische gewapende groepen/milities onderling? Kunt u hierbij kort ingaan op reden(en)? Kunt u hierbij verder kort aangeven in hoeverre stamverbanden hierbij van invloed waren, voor zover u bekend?
- 7.4. Wat is u bekend over de sji'itische en soennitische gewapende groepen/milities waaronder ook tribale groepen, die aan de zijde hebben gevochten van de Iraakse troepen danwel tegen IS(IS) gevochten hebben in Irak? In hoeverre 'luisteren' zij naar een centraal Iraaks commando. Waren hier ontwikkelingen in waar te nemen in de verslagperiode?
- 7.5. Wat is u bekend over rekruteringsactiviteiten van IS(IS)? Waren er uit de verslagperiode berichten over gedwongen rekrutering door gewapende groepen en/of milities? Zo ja, door welke groepen/milities werd dit gedaan? Zijn minderjarigen al dan niet gedwongen gerekruteerd door gewapende groepen/milities (zo ja, door welke en in welke omvang)?
- 7.6. Wat is u bekend over de situatie in gebieden waar IS(IS) de controle heeft en/of actief is? Kunt u hierbij onder andere ingaan op zaken als de beschikbaarheid van eerste levensbehoeften en voorzieningen (waaronder gezondheidszorg), opgelegde maatregelen/regels/beperkingen, rechtspraak? Kunt u hierbij expliciet ingaan op verschillen in de situatie voor leden van verschillende sociale en sektarische groepen?
- 7.7. Wat is u uit de verslagperiode bekend over mensenrechtenschendingen begaan door IS(IS)? Wat is u bekend over mensenrechtenschendingen begaan door andere gewapende soennitische groepen? Wat is u uit de verslagperiode bekend over mensenrechtenschendingen begaan door gewapende groepen/milities die onder gezag of met goedkeuring van Iraakse autoriteiten opereerden in Irak? Wilt u hierbij ingaan op wat u bekend is over executies door deze groepen/milities? Wat is er te melden over zaken als aanslagen, mensenhandel, uitbuiting, afpersing, belastingoplegging, verwijderingen uit een gebied/huisuitzettingen, ontvoeringen, gevangennemingen, (oneerlijke) veroordelingen, vernietigingen door deze actoren? Wat is u bekend over de toedracht van dergelijke zaken en mensenrechtenschendingen; welke groepen/milities waren verantwoordelijk hiervoor en, voor zover berichten hierover bekend zijn, wie of welk onderdeel binnen de betreffende groepen/milities?

Directie SDIS
Bureau Land en Taal

Datum
17 februari 2015

Ons kenmerk
IND-UIT

8. Iraakse veiligheidsorganisaties

- 8.1. Wat kunt u zeggen over het functioneren van de veiligheidsorganisaties onder gezag van de (Centraal-)Iraakse autoriteiten in de verslagperiode?
- 8.2. Zijn er in de verslagperiode wijzigingen geweest in de samenstelling, organisatie, structuur en/of de aansturing van de Iraakse veiligheidsorganisaties (zo ja, welke en wat was de achtergrond hiervan)?
- 8.3. Wat kunt u zeggen over rekrutering in de verslagperiode? In hoeverre was sprake van desertie? In hoeverre is desertie bestraft in de verslagperiode?
- 8.4. Wat kunt u zeggen over corruptie en loyaliteiten in de veiligheidsorganisaties?
- 8.5. Wat kunt u zeggen over het functioneren van de veiligheidsorganisaties van de KAR in de verslagperiode?
- 8.6. Welke niet-Iraakse militaire troepen/onderdelen waren in de verslagperiode actief in Irak?
- 8.7. Zijn er gewapende groepen/milities onder officieel gezag van de Iraakse autoriteiten geplaatst (zo ja, welke)?
- 8.8. In welke gebieden in Irak konden veiligheidsorganisaties veiligheid garanderen? In welke gebieden in Irak konden burgers in het algemeen dan wel op verzoek effectief bescherming krijgen tegen geweld? Bestonden hierin sektarische verschillen?
- 8.9. Hoe werd in de verslagperiode omgegaan met door Iraakse veiligheidstroepen, peshmerga's en met een van beiden samen strijdende gewapende groepen/milities aangetroffen (vermeende) IS(IS) strijders of (vermeende) strijders van andere gewapende groepen die tegen de Iraakse en/of Koerdische troepen strijden in de huidige context?
- 8.10. Wat is u uit de verslagperiode bekend over mensenrechtenschendingen begaan door militaire troepen die actief waren in Irak?
- 8.11. Zijn u uit de verslagperiode berichten bekend van buitengerechtelijke executies door overheidsfunctionarissen?

Directie SDIS
Bureau Land en Taal

Datum
17 februari 2015

Ons kenmerk
IND-UIT

Indien u vragen heeft over bovengenoemde aandachtspunten kunt u contact opnemen met Bureau Land en Taal.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
Voor deze,